

સુરના પુલનો ગરબો.

રચનાર

કવિ મોહનલાલ દલપતરામ

તે

મધારા હરકીરાનદાસ દુર્લભદાસે

છપાસી પ્રગટ કીધો.

દોહરો.

માખ્ય હુકમ કર લોપ પાણુ, કરે કદાપિ ન ઝાપ;

ગ્યાબ્યા ભણે પૂરોપથી, હેતુ સાહેબ હોય.

સુરતમેં કીજાની સાયું અખદુલા બેગની

હવેલામાં બિટારિયા પ્રેસમાં મંછારુમ

પેલાભાઈએ છાપ્યો.

સંવત ૧૯૩૩.

સન ૧૯૭૭.

દિગ્ગત એક ગ્યાનો.

પ્રત્યક્ષે એક ગ્યાનો હક રાખ્યો છ.

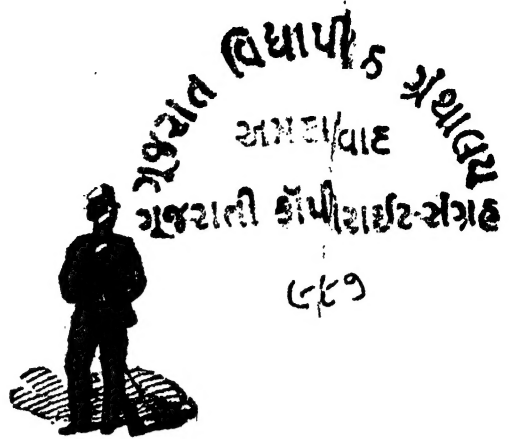
ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

(ગુજરાત કોપીરાઇટ વિભાગ)

અવક્રમાંક ૬૮૨ કિંમત

ગ્રંથનામ શુક્લ ના પુલની ગવળી

વર્ગીક

જાહેરખબર.

આ ચોપડી લીમડા ચોકમાં ગપાસે હરકીશન-
દાસ દુર્લભદાસની ઐય આફીસમાંથી શેકડી કિંમતે
મળશે.

સુરતના પુલનો ગરબો.

(રાગ ખુરાનપુરી).

સાખી.

યાવત ચંદ્ર દિવાકરૌ, સઘળે હોપ સિરીજ.

સૂરતમાં શોભાવડો, કહીયે હોપ ખીજ.

પ્રથમે પુણ્ન ગણપતિ પાય, સમગ્ર આદિ સરસ્વતિ માય;

મારી છવ્હાએ જશ થાય, ગાય ગરબામાં;

જૂની ફનિયા જંબૂદ્વીપ, ખંડ ભરત અનૂપ;

શહેર સૂરત સ્વરૂપ, તાપી તટનામાં.

૧

રાજા રાજ કેસે અંગ્રેજ, પહેલાં નવાબી જ્યાં તેજ;

મોટી ખૂરસીઓને મેજ, ઘરોઘર છાજે;

વસે વરણ અઢારે વાસ, એક લાખની અજમાશ;

કીલ્લો પ્રસિધ્ધ પ્રકાશ, સૂખા બિરાજે.

૨

સ્ટેશન મૂકી ચાલ્યા પહાર, ખુરાનપુરી છે બજાર;

કણપિઠ કરી ગયા પસાર, સામે પૂલ પેખો;

પ્લાટફારમ પાંચ ફીટ, ગાડી મારગ વીશ ફીટ;

ડબલ કોટ કીધો કીટ, સોળ બારી દેખો. ૩
 સામસામી છે બત્રીશ, લક્ષણ વહાઈટ તણાં તે મીષ;
 જેનો રચનારો કહીશ, વહાઈટ સાહેબ છે;
 માણ કલેક્ટર જે હોય, ટી. સી. રહેવાસી યૂરોપ;
 ચાલનહારો કરી ચોંપ, તેને નામે નામ છે. ૪
 પુરમાં પુરની પશ્ચિમ પાસ, હોય પ્રીજ નામ ખાસ;
 ચોકી મૂકી ચારે પાસ, મ્યુનિસીપલ, પોલીસ;
 કીધો ખરચ લાખ સાત, કામ ચાલ્યું દિન રાત;
 ધન્ય ધન્ય રચનારાની માત, ધન્ય અંગ્રેજ અવનીશ. ૫

સાખી.

મસીદ મૂસલમાનની, મીનારાના ઘાટ;
 સ્માર્ણ સ્થંભ આ રાજ્યમાં, હોય પ્રીજનો ડાઢ. ૧
 હોય પ્રીજરે હોય પ્રીજ, અની હરિ હોય પ્રીજ;
 હોય પ્રીજ બાંધ્યો ખૂબ, એતા કામ આખેદૂબ;
 મુહુર્ત નેઈ શૂભાશૂભ, અને ઊઘાડ્યો;
 સન ઇસ્વી સિતોત્તર, પહેલી મેચે સૂરત રહેર;
 જે રસ્તે જતાં રાંદર, ખૂલ્લો પાડ્યો. ૧
 મળ્યાં જનનાં ટોળાંઘોળા, કરે આમતેમ ઘોળાંઘોળા;
 પોલિસવાળા કાઢે ડોળા, કરે ચાપુક લઈ;

કાળા કાળા જેવા દૂત, દેખી નાસે જેને ભૂત,
જેમી સન્યાસી અખધૂત, ઊભા જેવા જઘ. ૨

નર નારી વૃદ્ધ બાળ, ચીઠી લઇને પકડે ચાલ;
ત્યાં તો જોવાનો છે તાલ, કાળ કમીટી;
હઠરાવેછે બેબે પાઘ, એને કહીએ ભીખીબાઘ;
બે બે પાઘની સગાઈ, એ તે ક્યાંની રીતી. ૩

લૌકીક પૈસે બાંધ્યો પૂલ, તેનું લેવું વળી નૂર,
ભૂલ ઉપરિની ભરપૂર, મને લાગેછે;
અમદાવાદનો એલિશ શ્રીજ, નૂર માણસનું નથીજ,
પકડે સૂરતની ખીજ, એના સખખ એ છે. ૪

ગાંઠે તે કર કરવે માફ, જોઈ આ અમ ઇતેકાફ,
દિલ જો ઉપરીનાં હોય સાફ, મારી સદહા માની;
કરવાં ફાનસ પુલ ઉપર, તે શોભી રહેશે સુંદર,
ન્યાળે નરનારી નરવર, સુધરેલા રાની. ૫

સાખી.

સાથે સંતતિ લેઈને, અહિં પ્યારીના પાણુ;
અંગ્રેજો ને પારસી, ચાલે અતુર સુખાણુ.
કર કલગીરે કર કલગી, અની હરિ કર કલગા,
કર કલગી નરને નારી, જેની ખુરબોઈ છે ભારી:

આવાગમન જન રાહદારી, જૂએ તમાસો;
બગી ચારક જાડો જય, તેના ઘડઘડાટો થાય,
સારા સહેરમાં સંભળાય, એ ભભકો ખાસો. ૧

આશુક માશુક ચાલે સાથ, તે તો જતાં અરધી રાત,
નાખી પરસ્પર કોટે હાથ, ખીડી ચાવેછે;
પીને ખાંડી આવે બહાર, ખાય ઝોકાં પુલ મોઝાર,
કરે અલક્ષા આહાર, થું કહિ થુંકેછે. ૨

સંત્રી ખૂરજપર જઈ ઉભા, નોતર્યા સારા સારા સૂમા,
જેના મોટા મોટા મોલા, સદગ્રહસ્થ વકીલ;
દ્વજ પતાકા ઉડાવ્યા, રાજર્સ સહેબને તેડાવ્યા,
એને હાથે મુહુર્ત કરાવ્યાં, જેનું પરમારથ દીલ. ૩
આસરે કીર્તિ સ્થંભ ચાળીશ, લાંબો પોણો મૈલ કહીશ,
પહોળો પૂરો ફીટ વીશ, જઈને મં જયો;

નજર ચૂક જો કંઈ હોય, ક્રોધ કરશે નહિ કોય,
લેશે સુધારી સૌ તોય, મં તો શંશય ખોચો. ૪
નિતનિત હોજો આવાં કામો, થાજો તેનાં શુભ પરિણામો,
રહેજો રચનારાનાં નામો, કોટી કલ્પ રવી;
અચળ રાખે એને ધરા, હોજો પ્રસિદ્ધ દશે દીશ;
એવી આપેછે આશીષ, મનમોહન કવો. ૫

સાખિયો.

ચાલો ચાલો નેવા હોપ ખીજ, રૂડી આજ ચંદનિ ખી-
લી. ટેક.

તાપી ઉપર તે વડો, પુરની પશ્ચિમ પાસ;
વડી કરામત વ્હાઈટની, જેમાં કશિયે મળે ન કચાશ.
રૂડી. ૧

નર નારી સુત ને સુતા, અનુચર લ્યો એક સાથ,
બેશિ બગીમાં પરવરો, હેતે અરસ્પરના ગ્રહિ હાથ.
રૂડી .૨

પ્લાટ ફોર્મ બે બાબુએ, વચમાં ગાડા વાટ;
ડબલ કોટ દીસે રૂઢ્યો, ઘણો સોબે સરિતાને ઘાટ.
રૂડી. ૩

મળે હવા મન માનતી, અંગ થાય આરોગ્ય;
એક પલક ત્યાંની હવા, હરે કોટી કલપના રોગ;
રૂડી. ૪

પ્રેમ સહિત સૌ પા-રસણો, લો પા-રશિયો સંગ;
આખા રશિયા ઈંગ્લિશો, નાચો લેડી લઈ રહે સંગ.
રૂડી ૫

હિંદૂ મુસલમાનને, નહીં હવાનું જ્ઞાન;

ઈશ્કબાજીમાં આથડે, મદિરામાં રહે મસતાન; રૂડી. ૬
 સાંત્રમતી શિર ચોટલો, જેવો એલિસ ખીજ;
 તાપી શોર તેમ આ ગણો, ભર જોખન તે ભરતીજ;
 રૂડી. ૭.

ભરતી આવે ભામની, જોખનની ઝકઝોલ;
 અતિ આનંદે ઊછળે, કરતી કરતી તે જાય કલોલ;
 રૂડી. ૮

અંગે નીલાં ચિર ધરી, મુખ મલકાતી જાય;
 મત્સ્ય કન્યકા મદભરી, આલમ ઉપર રહી હવા ખાય;
 રૂડી. ૯

સીતાજીના મહિના.

સાખિયો.

મારા શ્યામ સુંદર શ્રીરામરે, કેને આસરે રહિયે;
 મારા પદ પદ માની પ્રણામરે, લક્ષ્મીના સંગ લઈએ;
 ઘર પહાર અલગ ઘનસ્યામરે, મારા સમ નવજઈએ. ટેક.
 કારતક કેમ કરી કાઢીએ, જુગ જેવી પલ જાય;

તાગ નધી જે તોડીએ, પણ મળવાને મન અંકળાયરે.
મારા. ૧

જેખન દરિયા ધૂધવે, પિયુ દેશાવર દૂર;
આણુજાણ્યા આણુઅનુભવો, તે શું નીરનું જાણુ નૂરરે;
મારા. ૨

માગસર ઘેર વિજ્ઞગણી, પિયુ પરદેશ પ્રયાણુ;
ખવાય અગણું ખેળિયું, જેના પરવશ પડિયા પ્રાણુરે;
મારા. ૩

જલથી જૂદી માંછલી, રાખી કરી પિવેક;
વારૂં મારા વહાલમા, એના પ્રાણુ ન રહે પલ એકરે;
મારા. ૪

પોષે પ્રીતમ પ્રીતડી, વિરહ બાણુ વા વહાય;
એ ધાયલનો અંત નહિ, એનું તન તરફડિયાં ખાયરે;
મારા. ૫

ખાણું પીણું ખેલણું, આઢણ પહેરણ અંગ;
ખાલણું ચાલણું ખેસણું, અને પોઢણું ન ગમે પલંગરે;
મારા. ૬

માઘે મન તલખે ઘણુ, ઝુરે વિજ્ઞગણુ નાર;
લક્ષ વીંછીની વેદના, ઉપજે ચિતમાં અનેક વિચારરે;
મારા. ૭

કોહ્યુ કથળ્યું રોગિ તન, છે પોતાનું અંગ;
આલે કેમ જીવ કાપતાં, સ્નેહીના શે તજ્યો જન્ય સંગરે;
મારા. ૮

ફાગણ હોળી ફાલતી, ફાગ રમે સહ કોય;
એક હોળી મારે આંગણે, બીજી હૃદયે હોળી મારે હો-
યરે; મારા. ૯

ભીતરમાં ભડકા બળે, જન દૃષ્ટે નહિ જાળ;
વળખાં મારે વિધવિધે, જેને ડશિયો વિરહ વ્યાધી વ્યા-
ળરે; મારા. ૧૦

ચૈતર ચકોર ચીંતની, શશી વિદેશી શ્યામ,
ભર જોખનમાં એકલી, એને અહોનિશ પીડે કામરે;
મારા. ૧૧

સુભાગિયાં જે સારસાં, સન્નેડ સ્નેહ સહીત;
કયમ કરી વસીએ એકલાં, રાણીજન્યા જનમની એ
રીતરે. મારા ૧૨

વહા વહાયા વૈષાખના, આંખે આવી શાખ;
ભોગી ભમે વિદેશમાં, થાય હૃદય બળી બળી રાખરે.
મારા. ૧૩

મુંગાને સ્વપ્નું થયું, મનમાં રહિ મુઝાય;

પ્રીતીનું તો પારખું, જ્યાં જામે કહ્યું નહિ જાયરે.

મારા. ૧૪

જેષ્ટતાણા તડકા પડે, હહા જેવી લૂવાય;

સૂનાં મંદિર માળિયાં, સૂની સેજડી ખાવા ધાયરે.

મારા. ૧૫

જાય ન રજની દિન જતાં, રાત ગયે દિન જાય;

વિરહ દુઃખ મહા વેદના, એ તે નજરે જોઈ ક્યમ જા-

યરે; મારા. ૧૬

અશાડ ઝખકે દામની, ઘન ગરજે નભ માંય;

બપૈયા પિયુ પિયુ કરે, શુભી વિરહાણી વ્યાકુળ થાયરે.

મારા. ૧૭

દેવ દાનવ પક્ષી પશુ, માનવ ત્યાં કુણ માત્ર;

જીવતાં પ્રેત વિજેગિયું, ગાંધી વિરહ વિરહિ જન ગાત્રરે.

મારા. ૧૮

શ્રાવણ વરસે શરવડાં, નદીને આંધે નીર;

નીલિ ભૂમિ ભાસે ભક્તી, ગાંધી તરવર ગેરગંભીરરે.

મારા. ૧૯

ઘોર અંધારી રાતડી, ઝરમર વરસે મેહ;

આંખેથી આંસૂ ઢળે, જે તો સ્વામી ગયો તન્નિ સ્નેહરે.

મારા. ૨૦

ભાદરવો ગાજે ભણો, રાજવિ સૌ વૈભોગ;
 રગમાં રૈરવ રોગ એ, જેને વહાલાંનો થાય વિજોગરે.
 મારા. ૨૧

અંપા અંખિત મોગરા, નવ પલ્લવ વન વહાય;
 વિરહુણિ જાત જવાશિયો, તે તો શોષે મુકાઈ જાયરે.
 મારા. ૨૨

આશો આવ્યાં નારતાં, રમે જમે નર નાર;
 દિવસ દિવાળી દોહણા, તે તો જાણે જગત કરતારે.
 મારા. ૨૩

દંપતિ અંગ ઉમંગમાં, ગાન તાન ગિત રંગ;
 અંગ રાગ અદ્ભૂત યથા, જયજયકાર જાણાવે અનં-
 ગરે. મારા. ૨૪

મનમોહન અધિભાસથી, થાય પ્રભુ પરસંત;
 સંગ સિતા જેમ રાખિયાં, તેમ ટાળે વિરહ વ્યાધી દંતરે
 મારા. ૨૫

જંબાવાડીનો ગરબો.

સાઈ સાઈરે સુરત સહેર, મુંબઈ અલખેલી. એ રાગ.

બલિહારીરે વૈગવરાજ, ચિરાજ અવતારી;
 ધન્ય જહુનાથજિ મહારાજ, ધન્ય બંબાવાડી. ટેક.
 શુદ્ધ હિતર સૂરત બંદરમાં, માલિક પહેલો મલેચ્છરે;
 શોખી વળતી આત્મારામે, બાગબનાવ્યો સ્વચ્છ;

ધન્ય. ૧.

મહારાજે પછી માથે લઈને, સુધરાવી સહ પેરરે;
 સાંજ સવારે ગિરાજતાં ત્યાં, આવે આનંદ લહેર.

ધન્ય. ૨

બાંધ્યો છે મહિં રૂડો બંગલો, શોભાનો નહિ પારરે;
 હાંડી તખ્તા ઝુગર આઝાં, બંગલો ઝાકઝમાળ; ધન્ય. ૩
 અમ્મરવેલી મોહનવેલી, કલ્પ તરૂ ત્યાં ફોરરે;
 બંબાવાડીની બલિહારી, જગમાં ન મળે જોડ;

ધન્ય. ૪

જાઈ જૂઠું અંબેલી ચંપો, ડમરો લહેકે ખૂબરે;
 મોગરો ગુલાબ છોડ હજારી, કદળી આબેહૂબ;

ધન્ય. ૫

રિસામણી ને સૂર્યમુખીનાં, જેવા જેવાં વૃક્ષરે;
 સાચાં રતનનો છોડ અનોપમ, કીંમત સવા લક્ષ;

ધન્ય. ૬

ધન્ય ભાગ્ય બંબાલાડીનું, જ્યાં રાજે મહારાજરે;
 ક. મો. દ. ને કંપનિ ત્યાં ખેશી, લહે હવા સુખસાજ;
 ધન્ય. ૭

 * સમાપ્ત *

બાહર ખબર.

અત્રે ક. મો. દ. અને કંપની સ્થાપન થયેલી છે, તેની હેડ આફીસ વલંદાવાડ દશાઇપોળમાં છે. તથા બ્રેન્ચ લીમડા ચોકમાં છે. અને તેની આડતોંધણું કરી ઘણાં ખરાં મોટાં મોટાં સેહેરોમાં છે. હાલતે! તે મુખ્યત્વે પોતાની તરફથી છાપખાતું લેઇ બેઠી છે તેમાં ભોમીઆ નામનું હર બુધવારે ન્યુસ કાઢનાર છે પરંતુ તે ન્યુસને એકજ કાગળ નિકળશે એમ નથી. કોઈવખત બે ત્રણ કે જ્ઞસ્તી પણ નીકળશે. જેટલું જાણવા જોઈ લખાણ હશે તેટલું તમામ પ્રગટ થશે. તેમજ બુધવાર સિવાય પણ આડે દહાડે કંઈ જાણવાજોગ બનાવ હશે તો તે સપ્લીમેંટ કરી વધારા દાખલ બહાર પડશે. પણ માત્ર એટલુંજ કે બુધવારે તો તેના એક કાગળ તો નીકળ્યા શિવાય રહેવાનોજ નહીં. તેની કીંમત અગાઉથી રૂ-૧૧૧ અને છ માસ વીત્યા પછી આપે તો રૂ-૩) અને વરસ આખરે ભરે તો રૂ-૫) પાંચ લેવાનો ઠરાવ છે.

વળી મારી તથા ક. દલપતરામ ડાયાભાઈની રચેલી અને તે વીના બીજી પણ કેટલીક ચોપડીઓ ઉ-

પર લખેલી ખેંચમાંથી મળશે. અને આ દુનિયા
કોઇ પણ ભાગમાં બનતી ચીજ જે નમુના સાથે આ
રજુ કરશે તેને તેવી બીજી જોઈતી હશે તો મંગ
આપવામાં આવશે. માત્ર તે બાબત બે ટકા કર્મ
ન જસતી લાગશે અને અડધા રૂ. એડવાંસ દાખ
આપવા પડશે.

Surat. 20th. May 1877. } Mohunlal D. K.
Sey & President to the
Company.

